

Rada OSN pro lidská práva

Co je to Rada pro lidská práva?

Rada OSN pro lidská práva je **hlavním mezivládním orgánem OSN v lidskoprávní oblasti**. Je jedinou mezivládní organizací, která **reaguje na porušování lidských práv na celém světě**. Odkrývá jejich porušovatele a požaduje změnu. Je odpovědná za **prosazování a ochranu všech lidských práv**. Diskutuje o všech tematických lidskoprávních otázkách a situacích, které vyžadují pozornost v průběhu celého roku. Zasedá v Paláci národů v Ženevě.

Kdo řídí Radu pro lidská práva?

Radu tvoří 47 států, které jsou voleny Valným shromážděním OSN na funkční období tří let tajným hlasováním. Členstvím v Radě pro lidská práva již prošlo 123 ze 193 členských států OSN. Její složení odráží rozmanitost OSN a dává jí legitimitu při vyjadřování se k případům porušování lidských práv ve všech státech. O členství pravidelně usilují i největší státy světa. Současně platí, že všechny státy jsou si v Radě rovny.

Jak často jedná?

Rada pro lidská práva jedná na řádných a zvláštních zasedáních minimálně 10 týdnů v roce. Řádné zasedání se koná třikrát ročně. Zvláštní zasedání obvykle reaguje na krizovou situaci v konkrétní zemi. K jeho svolání je nezbytný souhlas jedné třetiny členů. Kromě toho po celý rok jednájí pracovní skupiny a další formáty Rady, včetně např. pracovní skupiny k Univerzálnímu periodickému přezkumu.

Jaké jsou výsledky Rady pro lidská práva?

Od svého vzniku v roce 2006 přijala Rada pro lidská práva více než 1 500 rezolucí, které se zabývají desítkami témat a situací v jednotlivých státech. Vlády řady států se tak ocitly pod drobnohledem mezinárodního společenství. Asi 80 % všech rezolucí bylo přijato konsensem.

Rada za dobu své existence uspořádala přes 30 mimořádných zasedání, na nichž se zabývala porušováním lidských práv např. v Libyi, Sýrii, Myanmaru, Íránu, Afghánistánu nebo na Ukrajině. Tato praxe ukazuje, že je Rada připravena reagovat na krize, kdykoli nastanou.

Rada ustanovuje mandáty mezinárodních lidskoprávních mechanismů pod hlavičkou OSN, včetně vyšetřovacích komisí, jako např. k situaci na Ukrajině. Důležitou rolí Rady je také vytváření nových mezinárodních lidskoprávních norem, aktuálně například Rada řeší ochranu práva na soukromí u sledovacích technologií. V neposlední řadě je Rada prostorem pro občanskou společnost, obránce lidských práv, a to i ze zemí, kde již šanci vyjádřit svůj názor veřejně nemají.

Členství a aktivity Česka v Radě OSN pro lidská práva

Do činnosti Rady se jako ČR zapojujeme dlouhodobě. ČR byla členem Rady již čtyřikrát (2006-2007, 2011-2014, 2019-2021 a 2022-2023). Opět kandidujeme v řádných volbách v roce 2024 na funkční období 2025-2027. Členství nám v Radě dává větší vliv, viditelnost i procedurální pravomoci, což můžeme využívat k prosazování našich priorit. Členství je vyjádřením naší odpovědnosti za fungování a práci Rady.

Jaké jsou hlavní úspěchy českého působení v Radě pro lidská práva?

ČR patří k aktivním členům a vystupuje během nejdůležitějších jednání. Při výkonu členského mandátu se ČR řídí především Konceptí zahraniční politiky a Konceptí podpory lidských práva transformační spolupráce. V souladu s těmito dokumenty jsou našimi dlouhodobými iniciativami v RLP svoboda pokojného shromažďování a sdružování, a také rovná participace na politických a veřejných záležitostech. ČR se také podílí na společných iniciativách EU.

České předsednictví Rady v roce 2023 bylo historicky našim prvním. Jednalo se o rekordní období Rady z hlediska jejího pracovního programu - Rada zasedala celkem patnáct týdnů.

Pro předsednictví to znamenalo organizaci a řízení jednání tak, aby i tak Rada fungovala efektivně a zvládla splnit veškerý svůj naplánovaný program.

Více informací:

